

Meetnet Urbane Soorten (MUS)

Nieuwsbrief juni 2016

Het nationale stadsvogelmeetnet MUS is in 2007 opgezet door Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland om de aantalsontwikkeling en verspreiding van broedvogels in bebouwde gebieden goed in beeld te brengen: stad, dorp, industrie, sportvelden, parken etc. Vanaf 2014 maakt MUS deel uit van het Netwerk Ecologische Monitoring en wordt het gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken. De resultaten vormen ook een indicator voor de milieukwaliteit van onze directe woonomgeving.

De derde telperiode in de avond 15 juni-15 juli!

Beste MUS-teller

De eerste twee tellingen zitten er op. Van de eerste en tweede zijn al bijna 600 en 525 tellingen ingevoerd en dat zijn er meer dan vorig jaar rond deze tijd. Het weer was over het algemeen goed tijdens de tweede telperiode. Vanaf 11 juni hebben we een periode met (soms veel) neerslag hoewel er regionaal grote verschillen zijn. Gelukkig zijn het vooral korte stevige buien en geen lage periodes met neerslag. Als we naar de voorlopige resultaten kijken dan zien we dat veel soorten in lagere aantallen zijn gezien dan vorig jaar.

Resultaten

Tijdens de tweede telling zijn er 114.240 vogels doorgegeven verdeeld over 141 soorten. Bijzonderheden waren een Carolinaeend, Slobeend, Waterral, Zomertortel en Rouwkwikstaart. Ruim 1200 zoogdieren zijn er gezien met Konijn, Kat, Haas en Konijn verwilderd als meest geteld.

Eerste indruk van een aantal soorten

Als we kijken naar de 22 volgsoorten (figuur 1) dan zien we opvallend veel soorten in de min. Acht soorten laten tijdens de eerste en/of tweede ronde lagere aantallen zien die 10% of meer zijn. De Stadsduif laat in de tweede ronde een veer terwijl de Turkse Tortel dat in beide tellingen laat zien. Opvallend zijn ook de lagere aantallen bij de Spreeuw en de Groenling. De eerste laat een bijzonder jaar zien met regionaal opvallende verschillen in broedsucces <https://www.facebook.com/sovonvogelonderzoek/photos/a.187903401259959.62180.169577186425914/1162664853783804/?type=3&theater> Bij de Groenling is het vooralsnog gissen wat er achter zit. De ziekte het Geel komt bij de soort voor maar daarnaast zien we ook dat struikbroeders het sowieso moeilijk hebben in het stedelijke gebied. Verheugend is dat er elf soorten stabiel zijn. Bij de één zijn we iets hogere aantallen zoals de Scholekster en Winterkoning maar bij Pimpel- en Koolmees juist iets lagere gemiddelden. Daarbij lijkt het voor beide mezen ook een matig reproductief seizoen te zijn kunnen we lezen op <https://www.naturetoday.com/intl/nl/nature-reports/message/?msg=22762>

	2015	2016	2015	2016		2015	2016	2015	2016
ronde	1	1	2	2	ronde	1	1	2	2
Grauwe Gans	3,8	4,1	3,2	3,2	Zwartkop	2,3	2,2	3,6	3,4
Waterhoen	1,6	1,5	1,0	0,8	Tijftjaf	5,6	5,6	4,3	4,2
Scholekster	1,3	1,4	1,5	1,6	Pimpelmees	7,5	6,9	3,9	3,6
Kievit	0,4	0,3	0,4	0,3	Koolmees	14,6	13,4	9,8	8,9
Stadsduif	5,4	5,4	5,9	5,2	Ekster	7,5	7,1	8,2	7,7
Houtduif	19,7	19,8	17,8	18,5	Kauw	22,6	21,5	29,1	28,8
Turkse Tortel	8,1	7,3	7,8	6,7	Boomklever	0,5	0,6	0,2	0,2
Winterkoning	5,6	6,0	5,7	6,1	Spreeuw	8,6	7,7	9,8	8,0
Roodborst	2,6	2,6	2,0	2,4	Huisemus	13,1	12,6	15,9	14,3
Merel	21,2	20,4	23,4	23,8	Groenling	3,8	3,3	2,5	2,0
Zanglijster	2,0	2,2	1,9	2,0	Konijn	0,9	0,8	1,7	1,2

Figuur 1. Gemiddeld aantal per postcodegebied per soort in 2015 en 2016. De resultaten zijn voorlopig en nog niet gecorrigeerd op ontbrekende tellingen en extreem hoge aantallen. Rood en groen gemiddeld aantal afwijkend >10% t.o.v. 2015. Foto: jonge Koolmezen bijna vliegvlug. 7 juni 2016 (Jan Schoppers).

Gelukkig zijn er ook een aantal soorten van dit selecte groepje stads- en dorpsvogels die toenemen. Het zijn Roodborst, Zanglijster en Boomklever die zijn toegenomen. Soorten die profiteren van de zachte winters maar wellicht ook van het vochtige voorjaar waardoor er meer insecten zijn. Bij de Zanglijster weten we ook dat die van slakken leeft en die zijn er met dit natte voorjaar genoeg. Daarnaast is het ook de soort die na een nacht met regen in de ochtend luid van zich laat horen.

Andere soorten

Het aantal van de Wilde Eend ligt iets onder het niveau van vorig jaar terwijl het aantal Soepeend bij de eerste telling lager was en bij de tweede telling vergelijkbaar. Met de afgelopen zachte winter verwacht je een toename van de IJsvogel maar de 21 en 16 ex. tijdens de eerste twee tellingen liggen in de lijn van vorig jaar. De Witte Kwikstaart laat duidelijk lagere aantallen zien maar de Zwarte Roodstaart hogere. Het gemiddeld aantal Tuinfluiters en Vinken is dit jaar zo'n 10% of meer lager in deze voorlopige resultaten. Veel soorten laten dus lagere aantallen zien dit jaar. Meer sterfte van de adulte vogels lijkt niet aan de orde met de zachte winter. Het aantal uitgevlogen jongen was vorig jaar bij veel soorten nestkastbewoners laag <https://www.sovon.nl/nl/publicaties/nestkast-jaarverslag-broedseizoen-2015> Maar het kan ook zijn dat de overleving van de jonge vogels na het uitvliegen te wensen overlaat.

De komende telling en hesje

De avondtelling is vooral voor de Gierzwaluw maar ook een aantal andere soorten zoals Boerenzwaluw, Huiszwaluw en Boomvalk worden dan in hogere aantallen gezien. De komende periode blijft het wisselvallig maar het is belangrijk dat je de telling doet onder droge omstandigheden en bij weinig wind. De hesjes bleken populair want we waren snel door de voorraad heen. Ze zijn weer besteld maar we kunnen niet garanderen dat elke aanvrager het nog ontvangt in deze telperiode.

Tips voor de tellingen en invoer

Op <https://www.sovon.nl/nl/MUS> staat alle informatie over MUS en ook een document met tips en trucs voor de telling en de invoer

<https://www.sovon.nl/sites/default/files/doc/Tips%20voor%20telling%20en%20invoer%20MUS.pdf>

Meer informatie: op de MUS-pagina van Sovon <http://www.sovon.nl/nl/mus>

Ook op de Sovon-Facebook & Twitter staan regelmatig berichten over stadsvogels.

Vragen? Waarnemerscode of wachtwoord vergeten, neem dan gerust even contact op met

Jan Schoppers, Sovon Vogelonderzoek Nederland

024- 7 410 410, mus@sovon.nl

Veel plezier met de tellingen en laat me weten wat je boeit!

Jan Schoppers

Voor in je agenda: DRIE TELRONDES IN 2016

*Ochtendronde 1: periode **1-30 april** (eerste weekend 2 en 3 april)*

*Ochtendronde 2: periode **15 mei-15 juni** (eerste weekend 15 mei)*

(telpunten in omgekeerde volgorde tellen)

*Avondronde 3: periode **15 juni-15 juli***

De Ochtendrondes starten een half uur voor en eind tot twee uur na zonsopkomst en de Avondronde tussen 19.00 uur, bij voorkeur later beginnen, en zonsondergang